

**REGULI DE PROCEDURĂ ARBITRALĂ ale
CURȚII DE ARBITRAJ de pe lângă
CAMERA DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE VÂLCEA**

**Capitolul 1
Dispoziții generale**

Natura juridică a litigiilor arbitrabile

Art. 1- (1) Prezentele Reguli de procedură arbitrală se aplică în arbitrajul comercial și civil, intern și internațional organizat de C.C.I.VÂLCEA, în baza prevederilor Legii nr. 335/2007 privind camerele de comerț din România cu modificările ulterioare, în conformitate prevederile Convenției Europene de Arbitraj Comercial - Geneva 21 aprilie 1961 și cu cele din Regulamentul de Arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Dreptul Comerțului Internațional UNCITRAL – 15 decembrie 1976, cu modificările ulterioare.

(2) Organizarea acestui arbitraj se face prin Curtea de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț și Industrie Vâlcea, denumită în continuare Curtea de Arbitraj, în condițiile Regulamentului său de organizare și funcționare precum și ale prezentelor Reguli, elaborate în baza Codului de procedură civilă, în măsura în care prezentele Reguli de procedură arbitrală, denumite în continuare Reguli, nu prevăd în mod expres altfel.

Art. 2 - (1) Curtea de Arbitraj organizează și administrează soluționarea, pe calea arbitrajului, a unor litigii comerciale și civile, interne sau internaționale, dacă părțile au încheiat în acest sens o convenție arbitrală scrisă.

(2) Litigiul comercial sau civil, în înțelesul Regulilor de față, este intern când decurge dintr-un contract sau din alte raporturi juridice comerciale și civile care leagă persoane având naționalitatea sau cetățenia română și care nu conțin elemente de extraneitate suficient de relevante spre a pune în discuție aplicarea unei legi străine.

(3) Litigiul comercial sau civil este internațional când decurge dintr-un contract sau din alte raporturi juridice comerciale care interesează comerțul internațional ori din raporturi juridice civile cu elemente de extraneitate suficient de relevante spre a pune în discuție aplicarea unei legi străine, chiar dacă legea efectiv aplicabilă este cea română.

Capacitatea persoanelor de a încheia convenții de arbitraj

Art. 3 Persoanele care au capacitatea civilă deplină de exercițiu a drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile patrimoniale dintre ele, în afară de acelea care privesc starea civilă și capacitatea persoanelor, relațiile de familie, precum și drepturile asupra cărora părțile nu pot să dispună.

Definirea arbitrajului instituționalizat

Art. 4 - (1) Arbitrajul instituționalizat constă în încredințarea, prin convenția arbitrală, unui tribunal arbitral din cadrul Curții de Arbitraj să judece un litigiu determinat și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru părți.

Tribunalul arbitral

(2) Arbitrul unic sau, după caz, totalitatea arbitrilor investiți constituie, în sensul prezentelor Reguli, tribunalul arbitral al Curții de Arbitraj.

Competența

(3) Soluționarea litigiului revine exclusiv tribunalului arbitral.

Asigurarea drepturilor părților

Art.5 În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului la apărare și a principiului contradictorialității.

Obligația de confidențialitate

Art. 6 - (1) Curtea de Arbitraj, tribunalul arbitral, precum și personalul C.C.I. Vâlcea au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, neavând dreptul de a publica sau a divulga datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără a avea autorizarea părților.

(2) Dosarul litigiului este confidențial. Nici o persoană, în afara celor implicate în desfășurarea litigiului respectiv, nu are acces la dosar fără acordul scris al părților.

Excepții

Art. 7 - (1) Hotărârile arbitrale pot fi publicate integral numai cu acordul părților. Ele pot fi însă publicate parțial, ori în rezumat sau comentate sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări sau culegeri de practică arbitrală, fără a se da numele sau denumirea părților, ori date care ar putea prejudicia interesele lor.

(2) Președintele Curții de Arbitraj, iar în lipsa acestuia unul din vicepreședinți poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau de documentare după rămânerea definitivă a hotărârilor arbitrale .

Buna credință

Art. 8 Părțile au îndatorirea să-și exercite drepturile procedurale prevăzute în prezentele Reguli și în Codul de procedură civilă român, cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute. Acestea au obligația să coopereze cu tribunalul arbitral pentru desfășurarea corespunzătoare a litigiului și pentru finalizarea acestuia în termenul stabilit.

Încercarea de soluționare amiabilă

Art. 9 - (1) În orice stadiu al litigiului, tribunalul arbitral va încerca soluționarea acestuia pe baza înțelegerii părților.

Termen rezonabil

(2) Tribunalul arbitral va depune diligențe spre a facilita asemenea înțelegeri, astfel încât litigiul supus arbitrajului să fie soluționat într-un termen rezonabil, permițând reluarea raporturilor normale între părți.

Capitolul II Convenția arbitrală

Convenția arbitrală

Art. 10. Convenția arbitrală se încheie în scris, fie sub forma unei clauze compromisorii, înscrisă în contractul principal, sau într-un înscris separat anterior litigiului, fie sub forma unei înțelegeri de sine stătătoare pentru soluționarea litigiului ivit între ele, denumită compromis.

Clauza compromisorie

Art. 11- (1) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta, să fie soluționate pe calea arbitrajului.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de valabilitatea contractului în care a fost înscrisă sau pentru care a fost făcută.

Compromisul

Art. 12 Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului.

Alte forme

Art.13 - (1) Convenția arbitrală poate rezulta și din introducerea de către reclamant a unei cereri de arbitraj și acceptarea pârâtului ca această cerere să fie soluționată de Curtea de Arbitraj.

(2) Acceptarea pârâtului poate fi și implicită, dar neechivocă.

Norme aplicabile

Art.14 În cazul în care s-a încredințat Curții de Arbitraj organizarea unui arbitraj, prin însuși acest fapt, părțile au acceptat prezentele Reguli, afară numai dacă, odată cu încredințarea organizării arbitrajului părțile au optat, în scris, pentru alte norme de procedură și acestea au fost acceptate de tribunalul arbitral.

Refuz de arbitraj

Art. 15 - (1) Președintele Curții de Arbitraj poate refuza organizarea unui arbitraj dacă există îndoieli sau contestații cu privire la existența convenției arbitrale sau dacă apare că aceasta este caducă sau inoperantă. (2) În cazul în care, totuși, părțile sau una dintre ele stăruie în organizarea arbitrajului, Curtea de Arbitraj îi va da curs, urmând ca tribunalul arbitral să se pronunțe asupra existenței sau validității convenției arbitrale.

Încheierea convenției arbitrale de către stat și autoritățile publice

Art.16 În condițiile legii sau ale convențiilor internaționale, la care România este parte, statul și autoritățile publice au facultatea de a încheia convenții arbitrale în litigiile comerciale și civile.

Competența exclusivă a tribunalului arbitral

Art. 17 - (1) Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.

(2) Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul și hotărăște în această privință printr-o încheiere care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, conform prezentelor Reguli.

Capitolul III Arbitri. Constituirea Tribunalului Arbitral. Termenul și locul arbitrajului

Arbitri

Art. 18 - (1) Poate fi arbitru orice persoană fizică, cetățean român sau străin, care are capacitatea deplină de exercițiu a drepturilor, se bucură de o reputație neștirbită și are o înaltă calificare și experiență în domeniul dreptului comercial și civil și al relațiilor economice internaționale, cu o vechime în specialitate de minimum 10 ani.

(2) Arbitri sunt înscriși, cu acordul lor scris, într-o listă care va cuprinde: numele și, după caz, ocupația, specialitatea, locul de muncă, etc.

(3) Părțile sunt libere, să numească arbitri și persoane neînscrise pe lista de arbitri a Curții de Arbitraj în măsura în care acestea, prin competență și probitate, se bucură de încrederea lor. Această numire va fi supusă confirmării de către Președintele Curții de Arbitraj. În cazul în care Președintele Curții de Arbitraj nu confirmă desemnarea, se va cere părții interesate ca în termen de 10 zile, sub sancțiunea decăderii din drept, să desemneze un alt arbitru. În lipsa unei asemenea noi desemnări, va fi sesizat Președintele Curții de Arbitraj.

(4) În cazul în care arbitrul numit nu figurează pe lista de arbitri, partea va indica numele, adresa și numărul de telefon sau de fax, precum și ocupația, specialitatea, locul de muncă ale celui arbitru și ale supleantului, dacă și acesta a fost numit.

Constituirea tribunalului arbitral

Art. 19 - (1) Tribunalul arbitral este constituit din arbitri și este format fie dintr-un arbitru unic, fie din doi arbitri și un supraarbitru, aleși sau desemnați de pe Lista de arbitri a Curții de Arbitraj.

(2) Părțile stabilesc prin convenția arbitrală dacă litigiul se judecă de un arbitru unic sau de doi, ori de mai mulți arbitri.

(3) Dacă părțile n-au stabilit numărul arbitrilor prin convenția arbitrală, litigiul se judecă de un tribunal format din trei arbitri, câte unul numit de fiecare dintre părți, iar al treilea - supraarbitrul - ales de cei doi arbitri. În condițiile în care valoarea litigiului este redusă sau problemele juridice pe care le ridică sunt evident simple, Președintele Curții de Arbitraj poate decide ca tribunalul arbitral să fie compus dintr-un arbitru unic.

(4) Dacă există mai mulți reclamanți sau mai mulți pârâți, părțile care au interese comune vor numi un singur arbitru.

(5) Fiecare nominalizare a unui arbitru sau supraarbitru titular este însoțită de nominalizarea unui arbitru sau supraarbitru supleant.

(6) Dacă părțile sau una dintre ele nu și-au ales arbitru, sau nu l-au ales în termenul prevăzut de prezentele Reguli, desemnarea arbitrului se va face de către Președintele Curții de Arbitraj.

Independența arbitrilor

Art. 20 - (1) Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor jurisdicționale.

(2) Arbitrii nu sunt reprezentanții părților.

Caracterul individual al numirii arbitrului

Art. 21 Nici una dintre părți nu are dreptul să numească un arbitru în locul celeilalte părți.

Numirea, revocarea, înlocuirea arbitrilor

Art. 22 Arbitri sunt numiți, revocați sau înlocuiți după cum urmează :

Numirea arbitrilor

A. (1) Când arbitrul unic sau, după caz, arbitri nu au fost numiți prin convenția arbitrală, nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire a lor și nici nu s-a recurs la procedura prevăzută în Codul de procedură civilă, constituirea tribunalului arbitral se face după cum urmează:

a) prin cererea de arbitrare sau printr-o înștiințare separată adresată Curții de Arbitraj reclamantul va numi un arbitru sau va propune ca litigiul să fie soluționat de un arbitru unic, arătând numele acestuia;

b) prin întâmpinare sau prin înștiințare separată adresată Curții de Arbitraj, în termen de cel mult 10 zile de la primirea cererii de arbitrare, pârâtul va numi un arbitru arătând numele acestuia sau, după caz, va răspunde la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic, precum și la persoana acestuia.

(2) Secretariatul Curții de Arbitraj va recomanda părților ca odată cu numirea unui arbitru să numească și un arbitru supleant.

(3) Arbitri numiți vor proceda la alegerea supraarbitrului, dintre arbitri înscrși pe listă, în termen de 5 zile de la data primirii înștiințării pe care Curtea de Arbitraj le-a făcut-o în acest sens.

(4) Secretariatul Curții de Arbitraj va obține acordul scris al arbitrilor și al supraarbitrului privind acceptarea însărcinării.

(5) Acordul arbitrilor și al supraarbitrului va cuprinde și declarația sa scrisă în care va arăta, sub semnătură, dacă are sau a avut vreoaică relație cu părțile, precum și dacă au existat sau există conflicte de interese și orice alte fapte sau împrejurări de natură să pună la îndoială independența și imparțialitatea sa. Dacă asemenea relații, conflicte de interese, fapte și împrejurări survin în cursul litigiului, arbitrul le va declara de îndată. Declarația inițială, precum și declarațiile ulterioare se depun la dosarul litigiului pentru ca părțile să ia cunoștință de conținutul lor.

(6) Membrii tribunalului arbitral vor semna odată cu acordul și un angajament prin care, confirmând ca au acceptat numirea, se obligă să îndeplinească misiunea de arbitru cu nepărtinire și cu respectarea strictă a Regulilor de față.

(7) Dacă există neînțelegere între părți cu privire la numirea arbitrului unic sau dacă arbitrii nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, Președintele Curții de Arbitraj, după expirarea termenelor prevăzute de prezentele Reguli, va desemna arbitrul unic sau, după caz, supraarbitrul.

(8) Desemnarea se face în termen de maxim 3 zile de către Președintele Curții de Arbitraj, dintre arbitrii înscrși pe lista de arbitri ai Curții de Arbitraj, în afară de cazul în care s-a prevăzut altfel în convenția arbitrală.

(9) Desemnările făcute de către părți sau arbitri, după caz, ulterior datei la care a fost sesizat Președintele Curții de Arbitraj potrivit prezentelor Reguli de procedură, pentru numirea arbitrilor, arbitrului unic sau a supraarbitrului, dar înainte de constituirea tribunalului arbitral, vor fi avute în vedere.

Revocarea arbitrilor. Procedura revocării

B. Revocarea arbitrilor se face pentru săvârșirea unei dain următoarele fapte :

- a) în situația în care, după acceptarea misiunii se renunță în mod nejustificat la misiune de arbitru / supraarbitru;
- b) în situația în care fără motiv justificat nu participă la sedința de arbitrare;
- c) în situația în care fără motive temeinice tergiversează soluționarea litigiului;
- d) în situația în care nu se pronunță hotărârea în termenul stabilit prin înțelegerea părților sau al dispozițiilor prezentelor Reguli;
- e) în situația în care nu se respectă caracterul confidențial al arbitrajului; f) în situația în care încalcă în mod repetat îndatoririle ce îi revin.

Înlocuirea arbitrilor

C. Înlocuirea arbitrilor se dispune în caz de abținere, recuzare, revocare, renunțare, deces ori alte cauze de împiedicare, de către partea care l-a ales, în termen de 10 zile de când a luat cunoștință de o asemenea împrejurare, sau de către Președintele Curții de Arbitraj, în termen de 3 zile, dacă partea nu procedează la alegerea noului arbitru sau acesta a fost inițial desemnat de Președinte.

Recuzarea arbitrilor

Art. 23 - (1) Arbitrul poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute de lege pentru recuzarea judecătorilor. Poate constitui o cauză de recuzare și neîndeplinirea condițiilor de calificare sau a altor condiții privitoare la arbitri, prevăzute în convenția arbitrală.

(2) O parte nu poate recuza arbitrul pe care l-a numit decât pentru cauze survenite sau despre care a luat cunoștință după numire.

(3) Persoana care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligată să înștiințeze părțile și ceilalți arbitri mai înainte de a fi acceptat însărcinarea de arbitru, iar dacă asemenea cauze survin după acceptare, de îndată ce le-a cunoscut.

(4) Această persoană nu poate participa la judecarea litigiului decât dacă părțile, înștiințate potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, ea are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului, fără ca abținerea să însemne recunoașterea cauzei de recuzare.

(5) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului său, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(6) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrului recuzat, acesta fiind înlocuit de Președintele Curții de Arbitraj sau de un arbitru desemnat de acesta.

(7) În cazul în care cererea de recuzare privește pe arbitrul unic, ea se soluționează de Președintele Curții de Arbitraj sau de un arbitru desemnat de acesta.

(8) Aceași procedură se aplica în mod corespunzător și experților și asistenților arbitrali. În acest caz, recuzarea se soluționează de tribunalul arbitral.

Abținerea arbitrilor

Art. 24 Arbitrul/supraarbitrul care, după acceptarea misiunii, constată că în privința sa există o cauză de recuzare, care pune la îndoială independența și imparțialitatea sa, este obligat să se abțină. Declarația de abținere se consemnează în încheierea de sedință, iar locul său va fi luat de arbitrul/supraarbitrul supleant.

Incompatibilități rezultate din calitatea de avocat

Art. 25 - (1) Arbitrul care este și avocat, înscris pe tabloul avocaților compatibili, nu poate intra în compunerea unui tribunal arbitral investit cu arbitrajul unui litigiu cu privire la care a desfășurat sau urmează a desfășura activități avocațiale.

(2) Activitățile avocațiale prevăzute la alin. (1) nu pot fi exercitate de avocatul care este și arbitru ales sau desemnat într-un litigiu determinat, nici direct și nici prin substituirea de către un alt avocat din cadrul formei de exercitare a profesiei de avocat din care el face parte.

Răspunderea arbitrilor

Art.26 - (1) Arbitrii sunt răspunzători de daunele cauzate părților în condițiile dreptului comun în materie, pentru motivele de revocare prevăzute în prezentele Reguli.

(2) Săvârșirea vreunui daintre faptele prevăzute în alineatul precedent atrage, în raport cu gravitatea faptei, revocarea arbitrului dintr-un anumit litigiu sau radierea lui de pe lista de arbitri. Revocarea se decide de către Colegiul Curții de Arbitraj la propunerea Președintelui Curții de Arbitraj.

Termenul arbitrajului

Art. 27 Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult șase luni de la data constituirii sale.

Suspendarea termenului

Art. 28 Termenul se suspendă pe timpul soluționării excepției de neconstituționalitate, sau al judecării unei cereri incidente adresate instanței judecătorești competente, ori a completării tribunalului arbitral conform dispozițiilor prezentelor Reguli, precum și în cazul suspendării litigiului în baza unei dispoziții legale.

Prelungirea termenului

Art. 29 - (1) Părțile pot consimți, oricând în cursul litigiului, la prelungirea termenului arbitrajului, fie în scris, fie prin declarație orală, dată în fața tribunalului arbitral și consemnată în încheierea de ședință.

(2) Pentru motive temeinice, tribunalul arbitral poate dispune prin încheiere motivată, prelungirea termenului de arbitraj cu cel mult două luni.

(3) Termenul se prelungește de drept cu două luni în cazul încetării persoanei juridice sau al decesului uneia dintre părți.

Caducitatea arbitrajului

Art. 30 Trecerea termenului privind soluționarea litigiului nu poate să constituie un motiv de caducitate a arbitrajului, afară de cazul când una dintre părți a notificat celeilalte părți și tribunalului arbitral, până la prima zi de înfățișare, că înțelege să invoce caducitatea.

Locul arbitrajului

Art. 31 - (1) Locul arbitrajului este la sediul Curții de Arbitraj de pe lângă Camera de Comerț și Industrie Vâlcea.

(2) Dacă părțile de comun acord solicită expres și motivat tribunalului arbitral ca ședințele de arbitraj să se desfășoare într-un alt loc, tribunalul arbitral poate aproba prin încheiere motivată solicitarea părților. Cheltuielile ocazionate cu acest prilej se suportă de către părți în mod egal.

Capitolul IV

Sesizarea Curții de Arbitraj și a Tribunalului arbitral.

Cererea de arbitraj. Întâmpinarea.

Cererea reconvențională. Comunicarea actelor.

Cheltuielile arbitrale.

Cererea de sesizare a Curții de Arbitraj

Art. 32 - (1) Înainte de sesizarea tribunalului arbitral, partea interesată poate cere Secretariatului Curții de Arbitraj informațiile necesare și poate obține prezentele Reguli, lista arbitrilor și Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(2) Cererea prin care reclamantul sesizează Curtea de Arbitraj cu soluționarea unui litigiu, numită cerere de arbitraj/acțiune arbitrală, trebuie să cuprindă următoarele elemente:

(a) numele și prenumele, domiciliul sau reședința persoanei fizice ori pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. De asemenea se vor menționa și codul numeric personal sau, după caz, codul unic de înregistrare sau Codul de identificare fiscală, numărul de înmatriculare în registrul comerțului ori de înscriere în registrul persoanelor juridice și contul bancar, ale reclamantului și ale pârâtului dacă sunt cunoscute de reclamant. Dacă reclamantul locuiește/își are sediul în străinătate, va arăta și domiciliul ales în România, unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral;

(b) numele și calitatea celui care reprezintă partea în proces, iar în cazul reprezentării prin avocat, numele acestuia și sediul profesional. Dovada calității de reprezentant se va alătura cererii;

(c) obiectul și valoarea cererii, precum și modalitatea prin care s-a ajuns la stabilirea acestei valori;

(d) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe. Indicarea probelor solicitate se face cu arătarea, după caz, a înscrisurilor și a relevanței lor, a numelui și domiciliului martorilor și a faptelor ce tind a fi probate, a obiectivelor expertizei și a expertului consilier propus, a întrebărilor pentru interogatoriu, în cazul persoanelor juridice.

(e) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată, sau copie de pe compromis;

(f) semnătura părții și ștampila în cazul persoanelor juridice. Dacă cererea este introdusă prin avocat, ea va fi semnată de acesta, aplicând ștampila.

(3) Înscrisurile se depun în original sau în copie certificată de parte.

(4) Dacă cererea de arbitraj sau înscrisurile sunt formulate într-o limbă străină, tribunalul arbitral din oficiu sau la cerere, poate obliga partea să prezinte o traducere a lor în limba română sau într-o limbă internațională dacă litigiul este comercial sau civil internațional.

(5) Părțile pot solicita în scris ca traducerea să fie efectuată prin grija Secretariatului Curții de Arbitraj.

(6) Cererea și anexele sale vor fi prezentate într-un număr de exemplare suficient pentru a se depune la dosarul cauzei și pentru a se comunica părții adverse și tribunalului arbitral.

Înregistrarea cererii

Art. 33 - (1) În cazul în care cererea nu cuprinde toate mențiunile și cerințele prevăzute în dispozițiile prezentelor Reguli, Secretariatul Curții de Arbitraj va înștiința, de îndată, pe reclamant să le completeze în mod corespunzător, într-un termen care nu va depăși 10 zile, de la data primirii înștiințării.

(2) Cererea astfel întocmită este înregistrată la Secretariatul Curții de Arbitraj.

(3) În cazul în care taxa arbitrală nu a fost plătită conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale, secretariatul Curții de Arbitraj va comunica reclamantului cuantumul și modalitatea de plată a taxei convenite.

(4) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face în condițiile comunicate de secretariat, cererea de arbitraj se restituie reclamantului.

(5) Data introducerii cererii de arbitraj se consideră ziua înregistrării acesteia la Secretariatul Curții de Arbitraj, iar în cazul expedierii ei cu scrisoare recomandată prin poștă, data prevăzută în ștampila oficiului poștal de expediere. Plicul se atașează cererii.

(6) Dacă cererea a fost trimisă prin poștă fără dovada achitării taxei de arbitraj, Secretariatul Curții de Arbitraj comunică de urgență, prin telefon, fax, poștă electronică etc., reclamantului această cerință și îi acordă un termen de maximum 10 zile pentru a suplini această lipsă. Dacă nu se face dovada plății, cererea se restituie reclamantului.

Documente remise părților

Art. 34 - (1) Asistentul arbitral, după ce cererea înregistrată a fost repartizată, va trimite părților, împreună cu Actul de înștiințare, Regulile de procedură arbitrală, Lista de arbitri, precum și orice alte documente care privesc litigiul arbitral.

(2) Fiecare parte are dreptul de a primi copii după toate documentele ce privesc litigiul și care provin de la cealaltă parte.

Informații comunicate reclamantului

Art. 35 Părțile vor primi prin Actul de înștiințare următoarele informații:

Reclamantul va fi încunoștințat despre:

a) dreptul de a-și alege un arbitru titular și un arbitru supleant de pe Lista de arbitri și de a comunica Secretariatului Curții de Arbitraj alegerea sa;

b) obligația completării tuturor elementelor acțiunii arbitrale;

c) obligația financiară față de Curtea de Arbitraj;

d) obligația de a depune documentele care fac dovada susținerilor din cererea de arbitraj pentru a fi comunicate celorlalte părți, în cazul în care nu au fost depuse odată cu cererea de arbitraj. Aceste documente vor fi prezentate într-un număr de exemplare suficient pentru a se depune la dosarul cauzei și pentru a se comunica părții adverse și tribunalului arbitral.

Informații comunicate pârâtului

Art.36 Pârâtului i se vor comunica copie de pe acțiunea reclamantului și copii de pe actele depuse de reclamant și va fi încunoștințat despre:

a) dreptul de a accepta arbitrul propus de reclamant ca arbitru unic sau de a-și alege un arbitru titular și un arbitru supleant de pe Lista de arbitri;

b) obligația de a-și exprima poziția cu privire la cererea reclamantului, prin întâmpinare;

Întâmpinarea are cuprinsul prevăzut în Codul de procedură civilă, iar dispozițiile prezentelor Reguli se aplică în mod corespunzător.

Necomunicarea sau nedeținerea întâmpinării nu înseamnă recunoașterea pretențiilor reclamantului, dar dacă din aceasta cauză litigiul se amână, pârâtul va putea fi obligat, la cererea reclamantului, la plata cheltuielilor cauzate prin amânare;

c) dreptul de a formula pretenții împotriva reclamantului din cererea de arbitraj prin cerere reconvențională, dacă ele derivă din același raport juridic.

Cererea reconvențională trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea de arbitraj și va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea întâmpinării. Când însă numai cererea de arbitraj este în stare de a fi soluționată, cererea reconvențională poate fi soluționată separat. Tribunalul arbitral dispune în acest caz prin încheiere.

Alegerea arbitrului de către reclamant

Art. 37 - (1) În termen de 10 zile de la primirea Actului de înștiințare, reclamantul are obligația de a-și alege arbitrul și de a comunica Curții de Arbitraj dacă înțelege ca tribunalul arbitral să fie alcătuit dintr-un arbitru unic.

(2) Opțiunea reclamantului privitoare la alegerea arbitrului unic și a supleantului se comunică de către asistentul arbitral, pârâtului.

Alegerea arbitrului de către pârât

Art. 38 - (1) În termen de 10 zile de la primirea Actului de înștiințare, pârâtul are următoarele opțiuni:

a) să comunice Secretariatului Curții de Arbitraj acceptul său față de propunerea reclamantului;

b) să comunice Secretariatului Curții de Arbitraj alegerea unui alt arbitru de pe Lista de arbitri care va alcătui împreună cu arbitrul propus de reclamant, tribunalul arbitral ;

c) să nu comunice Secretariatului Curții de Arbitraj nici o opțiune.

(2) În termenul prevăzut la alineatul 1, pârâtul va comunica reclamantului întâmpinarea împreună cu actele însoțitoare și, de asemenea, o va depune la Curtea de Arbitraj, atașând dovada de comunicare.

(3) La cererea pârâtului, comunicarea întâmpinării către reclamant se face de Secretariatul Curții de Arbitraj.

În acest caz, întâmpinarea, inclusiv actele însoțitoare, se depune într-un număr de exemplare suficient pentru a se depune la dosarul cauzei, precum și pentru a se comunica părții adverse și tribunalului arbitral.

Natura juridică a termenelor

Art. 39 - (1) Termenele prevăzute în art. 36 și art. 37 sunt termene de decădere. Calculul termenelor se face pe zile libere.

De desemnarea tribunalului arbitral de către Președintele Curții

Art 40 Dacă în termenele prevăzute în articolele precedente, părțile nu convin asupra unui arbitru unic sau nu-și aleg câte un arbitru de pe Lista de arbitri, tribunalul arbitral va fi desemnat de către Președintele Curții, în termen de 5 zile de la data împlinirii termenelor acordate părților.

Alegerea arbitrului supleant

Art. 41 Părțile au obligația să aleagă un arbitru supleant în același timp cu alegerea arbitrului .

Alcătuirea cheltuielilor arbitrale

Art. 42 - (1) Cheltuielile arbitrale cuprind: taxa arbitrală, cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor și a dezbaterilor, onorariile arbitrilor, onorariile avocaților, ale experților și consilierilor, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, martorilor, experților și consilierilor și alte cheltuieli necesitate de arbitrajul litigiului.

Taxa arbitrală

(2) Taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de Curtea de Arbitraj în organizarea și desfășurarea arbitrajului, precum și onorariile arbitrilor.

(3) Cheltuielile arbitrale se stabilesc și se plătesc conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale, aprobate de Colegiul C.C.I. Vâlcea

(4) În termen de 10 zile de la data primirii Actului de înștiințare, reclamantul trebuie să achite taxele și cheltuielile arbitrale, în cuantumul stabilit de Secretariatul Curții, potrivit Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(5) Cu toate acestea, în funcție de circumstanțele cauzei, termenul prevăzut la alin. precedent poate fi prelungit în mod rezonabil de către Președintele Curții de Arbitraj și numai dacă nici în aceste condiții obligațiile financiare nu se execută, cererea va fi restituită, fără a afecta dreptul reclamantului de a introduce o nouă cerere de arbitraj.

(6) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face în condițiile comunicate de către Secretariatul Curții, cererea de arbitraj se restituie reclamantului.

Suportarea cheltuielilor de arbitraj

(7) Cheltuielile arbitrale se suportă potrivit înțelegerii dintre părți.

(8) În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a pierdut litigiul, integral, dacă cererea de arbitraj este admisă în totalitate. Dacă cererea de arbitraj este admisă în parte, cheltuielile reprezentând taxa arbitrală va fi acordată prin raportare la pretențiile admise. Tribunalul arbitral va acorda celelalte cheltuieli în măsura în care va aprecia că sunt justificate, în funcție de împrejurările cauzei.

Despăgubiri

(9) Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea prin a cărei culpă s-au cauzat celelalte părți cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.

Fixarea termenului de arbitraj

Art. 43 - (1) De îndată de la data constituirii tribunalului arbitral, acesta fixează termen de arbitraj pentru când părțile vor fi citate.

(2) Termenul nu poate fi mai mic de 30 de zile de la data expedierii citațiilor către părți.

(3) După constituirea tribunalului arbitral, Secretariatul Curții de Arbitraj transmite de îndată tribunalului arbitral dosarul, făcând mențiune scrisă despre acest fapt, cu precizarea datei transmiterii.

(4) Secretariatul Curții de Arbitraj va urmări ca intervalul de timp între data înregistrării cererii de arbitraj și primul termen de arbitraj să nu depășească 60 de zile, în afară de cazul în care Președintele Curții de Arbitraj prelungește acest termen pentru motive justificate.

(5) Cu cel puțin 5 zile înaintea primului termen de judecată, asistentul arbitral va contacta părțile pentru a verifica pregătirea dosarului în vederea soluționării. Comunicarea cu părțile se poate face telefonic, prin fax sau e-mail etc., asistentul arbitral depunând la dosarul cauzei o notă cu privire la cele discutate sau, în caz de imposibilitate de comunicare, cu privire la motivul împiedicării.

Comunicarea actelor de procedură

Art. 44 - (1) Comunicarea, prin Secretariatul Curții de Arbitraj, a cererii de arbitraj, a citațiilor și a hotărârilor arbitrale se face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin poșta rapidă.

(2) Celelalte înscrisuri, precum și informațiile și diversele înștiințări pot fi făcute și prin scrisoare recomandată cu recipisă poștală de predare, prin poșta rapidă, poșta electronică, telegramă, telex, telefax sau orice alt mijloc de comunicare ce permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis.

(2) Comunicările telefonice vor fi consemnate în dosar printr-o notă telefonică de către asistentul arbitral cu menționarea datei, orei convorbirii și a persoanei de contact.

- (3) Înscrierile pot fi comunicate și direct părții ori reprezentantului ei legal sub semnătura certificată de asistentul arbitral sau de un agent al Secretariatului Curții, cu precizarea datei înmânării.
- (4) Dovezile de comunicare se depun la dosarul litigiului.
- (5) Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitraj sau întâmpinare ori în contractul și corespondența dintre părți. Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, celeilalte părți și Curții de Arbitraj.
- (6) Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, Secretariatului Curții de Arbitraj sau tribunalului arbitral în ședință.
- (7) Când reclamantul învederează, motivat, că, deși a făcut tot ce i-a stat în putință, nu a reușit să afle domiciliul/sediul pârâtului sau un alt loc unde ar putea fi citat potrivit legii, tribunalul arbitral va putea încuviința citarea acestuia prin publicitate, dispozițiile din Codul de procedură civilă aplicându-se în mod corespunzător.
- (8) Reclamantului sau pârâtului care are domiciliul/sediul în străinătate și care a fost citat pentru primul termen în condițiile prevăzute de aceste Reguli, dar nu și-a respectat obligația de a-și alege un domiciliu în România unde urmează să i se facă toate comunicările privind litigiul arbitral, comunicările ulterioare li se vor face prin scrisoare recomandată, recipisa de predare la Poșta Română a scrisorii, în cuprinsul căreia vor fi menționate actele ce se expediază, tinând loc de dovadă de îndeplinire a procedurii.

Modalități de constituire a tribunalului arbitral

Art. 45 Constituirea tribunalului arbitral se face, după caz, astfel:

- (a) – în momentul acceptării de către pârât a arbitruului unic ales de reclamant de pe Lista de Arbitri;
- (b) – în momentul desemnării unui arbitru unic/arbitru sau arbitru supleant de către Președintele Curții, în condițiile termenelor procedurale prevăzute de prezentele Reguli;
- (c) – în momentul desemnării supraarbitrului, în cazul în care părțile și-au ales câte un arbitru și Președintele Curții a desemnat un supraarbitru;
- (d) – în cazul în care numai una dintre părți și-a ales arbitru, iar arbitrul celeilalte părți a fost desemnat de Președintele Curții, în momentul desemnării supraarbitrului;
- (e) – în cazul în care niciuna dintre părți nu și-a ales arbitru, în momentul desemnării celor doi arbitri și a supraarbitrului de către Președintele Curții.

Învestirea cu privire la soluționarea litigiului

Art. 46 - (1) Tribunalul arbitral este constituit, după acceptarea misiunii de către arbitri, pe data acceptării însărcinării de supraarbitru, ori, după caz, a acceptării misiunii de către arbitru unic.

(2) În cazul în care, urmare a abținerii unui arbitru se schimbă componența Tribunalului arbitral, acesta se va considera legal constituit pe data acceptării misiunii de către supraarbitru.

(3) Din momentul constituirii, tribunalul arbitral este investit cu judecarea cererii de arbitraj și a celorlalte cereri privind procedura arbitrală, cu excepția cererilor care, prin dispoziții imperative ale legii, sunt de competența instanțelor judecătorești.

Măsuri asigurătorii

Art. 47 - (1) Înaintea sau în cursul arbitrajului, oricare dintre părți aflată în procedura prearbitrală, poate cere instanței judecătorești competente, să încuviințeze măsuri asigurătorii și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.

(2) La această cerere se vor anexa, în copie, cererea de arbitraj și convenția arbitrală.

(3) Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut până la prima zi de înfățișare.

(4) În procedura arbitrală în cursul arbitrajului, măsurile asigurătorii și măsurile vremelnice, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt sunt încuviințate de tribunalul arbitral, prin încheiere, în condițiile legii.

(5) În caz de împotrivire, măsurile dispuse prin hotărârea pronunțată de tribunalul arbitral se execută în condițiile în care se execută hotărârea instanței judecătorești.

Capitolul V Procedura arbitrală

Prima zi de înfățișare

Art. 48 - (1) Termenul acordat în condițiile art. 43 se consideră prima zi de înfățișare, dacă părțile legal citate pot pune concluzii.

(2) Întâmpinarea se depune sub pedeapsa decăderii, înainte cu 5 zile de data primului termen.

(3) Cererea reconvențională poate fi depusă odată cu întâmpinarea sau cel mai târziu până la prima zi de înfățișare.

(4) La acest termen părțile au obligația să răspundă tribunalului arbitral:

- a) dacă au primit Regulile de procedură arbitrală;
- b) dacă au obiectivni în legătură cu competența și constituirea tribunalului arbitral;
- c) dacă doresc să se împace;
- d) dacă au de invocat excepții relative;
- e) dacă înțeleg să se judece în echitate;
- f) dacă mai au de depus cereri, memorii sau alte înscrisuri.

(5) Răspunsurile se vor consemna în încheierea de ședință.

Obligații de ședință ale asistentului arbitral

Art. 49 Asistentul arbitral are obligația ca la fiecare termen să susțină referatul litigiului astfel:

- anunță litigiul aflat pe rolul tribunalului arbitral;
- face apelul nominal al părților;
- declară îndeplinirea sau neîndeplinirea procedurii de citare;
- prezintă stadiul de arbitrare a litigiului în raport cu încheierea precedentă.

Etape procedurale administrate în formă scrisă

Art. 50. Tribunalul arbitral poate încuviința ca anumite etape ale procedurii, cu excepția audierii martorilor și experților, precum și a formulării concluziilor asupra fondului, să se realizeze prin corespondență în formă letrică sau electronică.

Celeritatea arbitrajului

Art. 51 Când procedura de citare este legal îndeplinită, arbitrajul, chiar și asupra fondului, poate continua în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștință părților.

Termenul în cunoștință

Art. 52 Partea care a fost prezentă sau reprezentată legal la un termen, nu va fi citată în tot cursul arbitrajului, fiind presupusă cunoașterea termenelor următoare, afară de cazul în care, se dispune altfel, în prezentele Reguli.

Preschimbarea termenului

Art. 53 - (1) Termenul luat în cunoștință sau pentru care au fost trimise citațiile nu poate fi preschimbat, decât pentru motive temeinice și cu citarea părților.

(2) Dacă, ca urmare a unor incidente procedurale, tribunalul arbitral nu se poate întruni pentru primul termen de judecată, Președintele Curții de Arbitraj va preschimba acest termen, fără citarea părților, pentru o dată ulterioară. Părțile vor fi citate de îndată pentru noul termen fixat.

Neprezentarea părții

Art. 54 – (1) Neprezentarea părții legal citate, nu împiedică dezbaterea litigiului, afară numai dacă partea lipsă nu va solicita prin cererea primită de tribunalul arbitral, cel mai târziu în preziua dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoștințând în același timp și cealaltă parte. Amânarea se poate acorda o singură dată.

Amânarea cauzei

(2) Amânarea se poate dispune la începutul ședinței arbitrale și de către un singur arbitru.

Judecarea pe baza actelor de la dosar

(3) Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa doar pe baza actelor de la dosar.

Lipsa părților

Art.55 - (1) Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul, în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice.

(2) Tribunalul arbitral poate de asemenea să amâne soluționarea litigiului cu citarea părților, dacă apreciază că este necesară prezenta lor la dezbateri ori administrarea unor probe.

Prezența părților la dezbateri

Art.56 - (1) Părțile pot participa la dezbaterea litigiului personal sau prin reprezentanți legali și pot fi asistate de avocați, consilieri, interpreți sau alte persoane, în condițiile legii.

Prezența altor persoane la dezbateri

(2) Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral, la ședințele de dezbateri a litigiului pot participa și alte persoane.

Încheierea de ședință

Art. 57 - (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate în încheierea de ședință.

(2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

(3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 72 și următoarele mențiuni:

- a) modalitatea de îndeplinire a procedurii de citare;
- b) o scurtă descriere a desfășurării ședinței;
- c) cererile și susținerile părților;
- d) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;
- e) dispozițivul;
- f) semnăturile arbitrilor și semnătura asistentului arbitral.

- (4) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor și de actele dosarului.
- (5) La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință printr-o altă încheiere.
- (6) Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință prin grija asistentului arbitral. Cererea se face în ședință sau separat, caz în care se depune la Secretariatul Curtii de Arbitraj.

Desființarea încheierii de ședință

Art. 58 (1) Pot fi atacate cu acțiunea în anulare, prevăzută la art. 81 din prezentele Regulii, încheierile tribunalului arbitral prin care s-au luat următoarele măsuri:

- a) a fost suspendat cursul arbitrajului;
  - b) au fost luate măsuri asigurătorii sau vremelnice, potrivit art. 47;
  - c) a fost respinsă, ca inadmisibilă, în condițiile legii, excepția de neconstituționalitate.
- (2) Dispozițiile art. 81-83 se aplică în mod corespunzător, în măsura în care prezentul articol nu prevede altfel.
- (3) În afara motivelor prevăzute de art. 81, în acțiunea în anulare se poate invoca și lipsa condițiilor prevăzute de lege pentru luarea măsurilor dispuse prin încheiere.
- (4) Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de 5 zile de la comunicare, cu excepția cazului prevăzut la alin. (1) lit. a), când poate fi formulată cât timp durează suspendarea.
- (5) În cazurile prevăzute la alin. (1) lit. b) și c), acțiunea în anulare nu suspendă cursul arbitrajului.

Sarcina probei

Art. 59 - (1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

- (2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și faptele litigiului și poate dispune administrarea oricărei probe prevăzute de lege.
- (3) Administrarea probelor se efectuează în ședința tribunalului arbitral.

Aprecierea probelor

- (4) Aprecierea probelor se face de arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Absența jurământului

Art. 60 Ascultarea martorilor și experților se face fără prestare de jurământ.

Excepții care pot fi invocate până la prima zi de înfățișare

Art. 61- (1) Orice excepție privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele însărcinării arbitrilor precum și orice altă excepție trebuie invocată, expres sub sancțiunea decăderii, prin întâmpinare sau cel mai târziu la prima zi de înfățișare.

- (2) Conform art. 134 din Codul de procedură civilă, este socotită ca prima zi de înfățișare aceea în care părțile, legal citate, pot pune concluzii.

Invocarea excepțiilor de ordine publică

Art. 62. (1) Excepțiile de ordine publică pot fi invocate oricând pe parcursul litigiului arbitral, dacă Codul de procedură civilă și prezentele Regulii nu prevăd în mod expres altfel.

- (2) Necompetența tribunalului arbitral nu mai poate fi invocată după ce părțile și-au nominalizat arbitrii și pârâțul a formulat, fără să invoce acest aspect, întâmpinare sau cerere reconvențională.

Excepția de neconstituționalitate

Art. 63. (1) Excepția de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele poate fi invocată la cererea oricăreia dintre părți sau, din oficiu, de către tribunalul arbitral, în condițiile legii privind organizarea și funcționarea Curtii Constitutionale.

- (2) Sesizarea Curtii Constitutionale se dispune de tribunalul arbitral în fața căruia s-a invocat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia tribunalului arbitral asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți.

- (3) Dacă excepția a fost invocată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.

- (4) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară dispozițiilor legii de organizare și funcționare a Curtii Constitutionale, tribunalul arbitral o va respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

- (5) Încheierea de sesizare, împreună cu anexele, se transmit Curtii Constitutionale cu o adresă de înaintare sub semnătura Președintelui Curtii de Arbitraj.

Depunerea de cereri, memorii și înscrisuri

Art. 64 - (1) Orice cereri și memorii ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse cel mai târziu până la prima zi de înfățișare și comunicate părților, prin grija asistentului arbitral.

Probe solicitate după prima zi de înfățișare

(2) Probele care nu au fost cerute în condițiile de la alin. (1) nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului afară de cazurile în care:

- a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;
- b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

Acoperirea neregularităților de procedură

Art. 65 - (1) Neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă partea nu a invocat-o la prima zi de înfățișare ce a urmat după această neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.

(2) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul său fapt.

Capitolul VI Hotărârea arbitrală

Sentința arbitrală

Art. 66 - (1) Procedura arbitrală ia sfârșit prin pronunțarea unei hotărâri arbitrale, denumită sentință arbitrală.

(2) Dacă părâtul recunoaște o parte din pretențiile reclamantului, tribunalul arbitral, la cererea acestuia, va da o sentință parțială în măsura recunoașterii.

(3) Dacă reclamantul renunță la arbitraj sau la însuși dreptul pretins, mai înainte de constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o încheiere a Președintelui Curții de Arbitraj în urma întocmirii unui referat de către asistentul arbitral.

Soluționarea litigiului

Art. 67 - (1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și actelor aditionale la contract, al probelor administrate și al normelor de drept aplicabile, ținând seama, când este cazul, și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate. În acest caz, hotărârea se dă pe baza convingerii intime a tribunalului arbitral prin atenuarea aplicării riguroase a normelor de drept.

Închiderea dezbaterilor

Art. 68 (1) De îndată ce tribunalul arbitral va considera că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, încheie dezbaterile trecând la deliberare și pronunțarea hotărârii în ședință secretă, cu participarea tuturor membrilor săi.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 21 zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut pentru soluționarea litigiului.

Luarea hotărârii

Art 69 - (1) Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr fără sot de arbitri, hotărârea se ia, dacă nu se întrunește unanimitatea, cu majoritate de voturi.

(2) Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Repunerea cauzei pe rol

Art. 70 Dacă în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea hotărârii, tribunalul arbitral consideră că sunt necesare noi lămuriri, va pronunța o încheiere și litigiul va fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitraj, cu citarea părților, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului stabilit pentru respectivul litigiu.

Dispozitivul sentinței arbitrale

Art.71 - (1) Îndată după deliberare și pronunțarea soluției se întocmește dispozitivul sentinței, care se semnează de toți membrii tribunalului arbitral, precum și de asistentul arbitral.

(2) Dacă există opinie separată, ea se va menționa în dispozitiv.

(3) Dispozitivul pronunțat se adnotează olograf de către arbitru unic sau supraarbitru, sub semnătura membrilor tribunalului arbitral de îndată, se atașează dosarului și se trece de către asistentul arbitral în Condica de Ședințe arbitrale, cel mai târziu a doua zi după pronunțare, cu excepția dispozitivului hotărârilor de expedient care nu se adnotează olograf.

(4) Dispozitivul poate fi verificat de Colegiul Curții de Arbitraj sub aspectul conformității sale cu jurisprudența Curții. Avizul formulat de colegiu în acest sens are caracter de recomandare. În vederea formulării sale, Colegiul poate cere tribunalului arbitral lămuriri cu privire la temeiul soluției.

Redactarea sentinței arbitrale. Elementele componente ale acesteia

Art. 72 - (1) Sentința arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

- a) componenta nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;
- b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților legali ai părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;
- c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;
- d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;

- e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, ratiunea care a fundamentat soluția;
  - f) dispozitivul;
  - g) semnăturile tuturor arbitrilor, precum și semnătura asistentului arbitral.
- (2) Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului, iar în cazul împiedicării supraarbitrului, sub semnătura Președintelui Curții de Arbitraj .
- (3) În cazul în care este în imposibilitate să semneze asistentul arbitral, hotărârea va fi semnată de înlocuitorul acestuia, desemnat de Președintele Curții, făcându-se mențiune despre cauza care a împiedicat pe asistentul arbitral să semneze hotărârea.

Îndreptarea erorilor materiale

Art.73 – (1) Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și sustinerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din sentințele arbitrale sau din încheieri pot fi îndreptate din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți.

(2) Cererea părții interesate se formulează în termen de 15 zile de la data primirii sentinței, iar în cazul încheierilor, cel mai târziu la termenul următor. Îndreptarea din oficiu se poate face oricând.

(3) Tribunalul arbitral se pronunță asupra cererii prin încheiere.

(4) Părțile vor fi citate numai dacă tribunalul arbitral socotește că este necesar să dea anumite lămuriri.

(5) Încheierea se va atașa la sentință, atât în dosarul litigiului, cât și în dosarul de hotărâri al Curții de Arbitraj, iar dacă s-a făcut din oficiu se va comunica și părților.

Lămurirea dispozitivului

Art.74 - (1) În cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului sentinței arbitrale ori aceasta cuprinde dispoziții potrivnice, oricare dintre părți poate cere tribunalului arbitral care a pronunțat sentința să lămurească dispozitivul sau să înlăture dispozițiile potrivnice, în termen de 15 zile de la data primirii sentinței.

(2) Tribunalul arbitral va rezolva cererea de urgență, prin încheiere, cu citarea părților.

(3) Prevederile art. 73 alin. (5) se aplică în mod corespunzător.

Completarea hotărârilor

Art. 75 - (1) Dacă prin sentința dată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea sentinței în termen de 15 zile de la data primirii ei.

(2) Cererea se soluționează, cu citarea părților, prin sentință separată în termen de 15 zile de la data înregistrării solicitării.

(3) Prevederile art. 73 alin. (5) se aplică în mod corespunzător.

(4) Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpretilor sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.

Căi de atac

Art 76 - (1) Încheierile pronunțate în temeiul art. 73 și 74, ca și sentința arbitrală pronunțată potrivit art. 75 pot fi desființate numai prin acțiune în anulare.

(2) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de îndreptarea, lămurirea sau completarea hotărârii.

Comunicarea sentinței

Art 77 - (1) Odată motivată și redactată, sentința arbitrală poate fi remisă Colegiului Curții înainte de a fi comunicată părților. Colegiul, pe baza referatului întocmit de Secretariat, poate face recomandări tribunalului în ceea ce privește claritatea redactării și soliditatea motivării. În măsura în care își însușește recomandările Colegiului Curții, tribunalul arbitral va proceda la amendarea corespunzătoare a sentinței după care aceasta va fi definitivă și va fi comunicată părților.

(2) Sentința arbitrală va fi comunicată părților în cel mult o lună de la data pronunțării ei. Pentru rațiuni bine întemeiate, Președintele Curții de Arbitraj poate prelungi acest termen cu cel mult 45 de zile.

Capitolul VII Executarea hotărârii arbitrale

Sentința arbitrală

Art. 78 - (1) Sentința arbitrală este definitivă și obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire de bună voie de partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în hotărâre.

(2) Asistentul arbitral al litigiului are obligația de a comunica părților sentința arbitrală în termen de 3 zile de la data redactării.

(3) Sentința arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive și obligatorii.

Învestirea cu formulă executorie

Art. 79 - (1) La cererea părții câștigătoare, sentința arbitrală se învestește cu formulă executorie, conform legii.
(2) Cererea de învestire se introduce la instanța judecătorească competentă să judece litigiul în fond în lipsa convenției arbitrale conform disp. Codului de procedură civilă.

Titlu executoriu

Art. 80 Sentința arbitrală învestită cu formulă executorie constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca și o hotărâre judecătorească.

Desființarea sentinței arbitrale

Art. 81. Sentința arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul din următoarele motive:

- a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului;
- b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule sau inoperante;
- c) tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală;
- d) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;
- e) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului stabilit de tribunalul arbitral;
- f) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut;
- g) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de arbitri;
- h) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispozitii care nu se pot aduce la îndeplinire;
- i) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispozitii imperative ale legii;
- j) dacă, după pronunțarea hotărârii arbitrale, Curtea Constituțională s-a pronunțat asupra excepției invocate în acea cauză, declarând neconstituțională legea, ordonanța ori o dispoziție dintr-o lege sau dintr-o ordonanță care a făcut obiectul acelei excepții ori alte dispozitii din actul atacat, care, în mod necesar și evident, nu pot fi dissociate de prevederile menționate în sesizare.

Art.82 - (1) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.

(2) Renunțarea la acest drept se poate face, însă, după pronunțarea hotărârii arbitrale.

Art.83 - (1) Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de o lună de la data primirii hotărârii arbitrale, direct la instanța competentă potrivit legii, căreia i se va trimite dosarul litigiului de îndată ce s-a primit solicitarea, prin grija Secretariatului Curtii de Arbitraj.

(2) Pentru motivul prevăzut la art. 81 lit. j), termenul este de 3 luni de la publicarea deciziei Curtii Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Scoaterea cauzei de pe rol

Art. 84 - (1) În cazul în care desfășurarea normală a litigiului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentele Regulii, reclamantului i se va face o înștiințare scrisă, prin care i se indică obligațiile ce îi revin, cu un termen de 10 zile pentru aducerea lor la îndeplinire, precum și consecințele neconformării.

(2) Dacă reclamantul nu răspunde sau nu se conformează obligațiilor ce îi revin în termenul stabilit, litigiul se scoate de pe rol prin rezoluția Președintelui Curtii de Arbitraj, sau în lipsa acestuia a unui vicepreședinte al Curtii, iar acțiunea arbitrală se restituie reclamantului, taxa arbitrală rămânând bine plătită.

Perimarea cererii de arbitraj

Art. 85 - (1) Cererea de arbitraj se perimă de drept dacă a rămas în nelucrare din vina părții timp de șase luni.

(2) Perimarea se constată din oficiu sau la cererea părții interesate. În ambele cazuri, Președintele Curtii de Arbitraj va dispune asupra perimării printr-o rezoluție scrisă.

(3) În ambele cazuri, Președintele Curtii de Arbitraj fixează termen și dispune citarea de urgență a părților, precum și întocmirea de către Secretariatul Curtii a unui referat asupra actelor de procedură în legătură cu perimarea.

(4) Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic în persoana unui membru al Colegiului Curtii desemnat de Președintele Curtii de Arbitraj sau, în lipsa acestuia, de vicepreședintele Curtii.

(5) În cazul în care tribunalul arbitral a fost constituit și litigiul se află în curs de soluționare, perimarea se pronunță de tribunalul arbitral în componența stabilită;

(6) Dacă procedura de citare a uneia dintre părți nu a fost îndeplinită din cauză că adresa nu a fost cunoscută ori s-a mutat fără a se cunoaște noua adresă sau refuză primirea ori se constată lipsa oricărei persoane la domiciliul sau sediul indicat în actele dosarului, această parte va fi citată în procedura de perimare prin afișare la ușa Secretariatului Curtii de Arbitraj.

Capitolul VIII

Dispoziții speciale privind arbitrajul comercial internațional

Reguli aplicabile

Art. 86 În litigiile comerciale internaționale se aplică, pe lângă Regulile de fată, și prevederile convențiilor internaționale la care România este parte.

Determinarea legii aplicabile

Art. 87 - (1) Părțile sunt libere să determine prin înțelegerea lor scrisă legea aplicabilă fondului litigiului.

(2) În lipsa unei atare determinări, se aplică legea stabilită de tribunalul arbitral pe baza normelor conflictuale pertinente. Prin convenția arbitrală referitoare la un arbitraj comercial internațional, părțile pot stabili ca locul arbitrajului să fie în România sau în altă țară.

Durata termenelor

Art. 88 - (1) În arbitrajul comercial internațional, durata termenelor prevăzute pentru soluționarea litigiului intern se dublează.

(2) Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral pronunță hotărârea, în termen de cel mult 10 luni de la data constituirii.

(3) În arbitrajul comercial internațional care se judecă în România sau potrivit legii române, tribunalul arbitral va fi compus dintr-un număr impar de arbitri, fiecare dintre părți având dreptul să numească un număr egal de arbitri, cetățeni români sau străini.

(4) După constituirea tribunalului arbitral și, dacă este cazul, după completarea dosarului, supraarbitrul fixează termenul de dezbateri al litigiului, pentru când părțile vor fi citate. Acest prim termen nu poate fi mai mic de 45 de zile de la data expedierii citatiei.

Limba în care au loc dezbaterile

Art.89 - (1) Dezbaterile litigiului în fața tribunalului arbitral se face în limba stabilită prin convenția arbitrală sau, dacă nu s-a prevăzut nimic în această privință ori nu a intervenit o înțelegere ulterioară scrisă între părți, dezbaterile se va face într-o limbă de circulație internațională agreată de tribunalul arbitral.

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterile, la cererea și pe cheltuielile ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui interpret.

(3) Părțile pot să participe la dezbateri cu interpretul lor.

Capitolul IX

Alte dispoziții

Arbitraj instituționalizat

Art. 90 În cazul în care s-a încredințat Curtii de Arbitraj de pe lângă C.C.I. Vâlcea organizarea unui arbitraj, acesta capătă caracter de arbitraj instituționalizat și prezentele Reguli devin obligatorii pentru părți, chiar dacă convenția arbitrală conține alte prevederi.

Alegerea modalității de arbitraj

Art. 91 Dacă convenția arbitrală conține prevederi diferite față de dispozițiile cuprinse în Partea I a prezentelor Reguli, iar reclamantul nu înțelege ca litigiul să se soluționeze conform arbitrajului instituționalizat, organizarea și soluționarea litigiului se supun normelor de procedură ale arbitrajului ad-hoc prevăzute în prezentele Regulile de procedură arbitrală.

Capitolul X

Arbitrajul Ad-hoc

Arbitraj ad-hoc

Art. 92 Arbitrajul organizat prin convenția arbitrală încheiată între părți, de către o terță persoană se numește arbitraj voluntar sau arbitraj ad-hoc.

Asistența acordată de Curtea de Arbitraj

Art. 93 - (1) În cazul unui arbitraj ad-hoc organizat de părți pentru soluționarea unui litigiu determinat, Curtea de Arbitraj le poate acorda asistență, la cererea lor comună sau a uneia dintre ele, urmată de acceptarea celeilalte părți, formulată în scris, și cu plata taxei arbitrale potrivit Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale.

(2) Asistența Curtii de Arbitraj în arbitrajul ad-hoc constă în următoarele activități sau numai în unele dintre ele, potrivit înțelegerii cu părțile:

a) numirea, în conformitate cu convenția arbitrală și cu prezentele Reguli de procedură arbitrală, a arbitrilor și a supraarbitrului și, în general, îndeplinirea sau, după caz, verificarea îndeplinirii formalităților de constituire a tribunalului arbitral, precum și evaluarea onorariilor arbitrilor astfel numiți;

b) punerea la dispoziția părților a prezentelor Reguli de procedură arbitrală, precum și a unei liste de arbitri, ambele având caracter facultativ pentru părți;

c) furnizarea, la cererea arbitrilor, de date, informații sau documentații referitoare la soluțiile doctrinare și jurisprudențiale într-o anumită problemă;

- d) asigurarea accesului la serviciile de secretariat ale arbitrajului, constând în operațiuni privind primirea, înregistrarea și evidența corespondenței, citarea părților și comunicarea actelor, emiterea diverselor înștiințări către părți și arbitri, consemnarea dezbaterilor în încheieri de ședință, îndosărierea actelor, întocmirea și păstrarea registrelor, precum și orice alte asemenea lucrări necesare bunei desfășurări a arbitrajului;
- e) asigurarea unui spațiu corespunzător pentru desfășurarea arbitrajului;
- f) urmărirea și facilitarea arbitrajului astfel încât acesta să se desfășoare în bune condiții și să se finalizeze în termenul stabilit;
- g) examinarea, la cererea tribunalului arbitral și a părților, a proiectului de hotărâre arbitrală sub aspectul formei și/sau al unor probleme de drept, fără însă a se impune asupra libertății de decizie a arbitrilor.

Sediul materiei

Art. 94 Arbitrajul ad-hoc se desfășoară conform dispozițiilor cuprinse în Codul de procedură civilă și în Convenția Europeană de Arbitraj Comercial Internațional.

Capitolul XI Dispoziții tranzitorii și finale

Intrarea în vigoare

Art.95 - (1) Modificările și completările aduse au fost adoptate prin decizia Colegiului de Conducere al C.C.I. Vâlcea adoptată în ședința din **23.12.2011**.

(2) Prezentele Reguli de procedură arbitrală intră în vigoare la data de **23.12.2011**.

(3) Litigiile în curs la data intrării în vigoare a prezentelor reguli se vor soluționa potrivit Regulilor în vigoare la data introducerii cererii de arbitraj, în afară de cazul în care părțile optează pentru prezentele Reguli.

Abrogarea dispozițiilor contrare

Art. 96 De la data intrării în vigoare a prezentelor Reguli orice alte dispoziții contrare se abrogă.

Dreptul aplicabil

Art. 97 Tribunalul arbitral va aplica dreptul comun în materia procedurii civile cât și dispozițiile cuprinse în Convenția Europeană de Arbitraj Comercial Internațional încheiată la Geneva, la 21 aprilie 1961 și respectiv dispozițiile Regulamentului de Arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional adoptat la 15 decembrie 1976 (UNCITRAL), cu modificările ulterioare, în măsura în care respectivele dispoziții nu contravin prezentelor Reguli.